

Як видно з даних таблиці, валові капітальні інвестиції в нематеріальні активи займають найменшу питому вагу у їх загальному обсязі, яка у 2014 році зменшилася на 0,2 порівняно із 2013 роком. Така ситуація свідчить про недостатній рівень інтенсифікації інноваційних процесів у сфері малого підприємництва. А це в свою чергу, обмежує можливості у впровадженні інноваційної продукції.

Слід відмітити, що позитивною тенденцією є те, що протягом аналізованого періоду збільшилася частка валових капітальних інвестицій, залучених на оновлення машин та обладнання. Зокрема, у 2014 році цей показник збільшився на 20,6%, хоча частка в загальному їх обсязі змінилася незначно – на 2,3.

Обов'язково слід зауважити той факт, що хоча частка інвестицій в нематеріальні активи досі залишається незначною, проте в абсолютному вимірі у 2014 році потік капітальних інвестицій становив 128, 5 млн. грн., а у 2010 році – 106, 2 млн. грн., тобто збільшився на 21,0%. Однак, у порівнянні із 2013 роком – суттєво зменшився (128, 5 млн. грн. проти 147,3 млн. грн. відповідно), тобто скоротився на 12,8%, що є негативним проявом для розвитку інноваційної діяльності малого підприємництва.

Нематеріальні активи мають значення в розвитку інноваційних процесів в економіці та є частиною інтелектуального капіталу підприємств і сприяють наростанню його науково-дослідного потенціалу.

Список літератури:

1. Про затвердження Інструкції щодо заповнення форм державних статистичних спостережень зі структурної статистики № 1 – підприємництво (річна), № 1 – підприємництво (коротка) – річна, № 1 – підприємництво (квартальна): Наказ Держкомстату України від 27.08.2007 № 321 // Офіційний вісник України від 24.09.2007 – 2007 р., № 69, стор. 48, стаття 2645.

2. Головне управління статистик у Львівській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lv.ukrstat.gov.ua/ukr/themes/06/theme_06_1_1_011.php?code=06&ind_page=statables.

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

*Кундря-Висоцька О.П., к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту,
Вагнер І.М., к.е.н., старший викладач кафедри обліку і аудиту,
Іваньчук О.Й., викладач кафедри обліку і аудиту,
ДВНЗ «Університет банківської справи»,
Львівський навчально-науковий інститут, м. Львів, Україна*

Сучасні умови розвитку економіки потребують визнання та оцінки інтелектуальної власності у господарській діяльності підприємств як об'єкта бухгалтерського обліку. В силу

цього проблема сутності, визнання, оцінки та відповідного відображення в обліку об'єктів прав інтелектуальної власності є одним із найбільш актуальних та дискусійних.

Результати дослідження сутності інтелектуальної власності свідчать про те, що це особлива форма власності, яка виникає з приводу набуття прав на інтелектуальний продукт – результат творчої діяльності людини. Для суб'єктів господарювання це поняття означає систему відносин, що включає в себе процес законного привласнення продукту інтелектуальної діяльності людини для отримання економічних вигід в процесі його використання. Об'єкт права інтелектуальної власності – це результат інтелектуальної діяльності, який продемонстрований та закріплений за власником у вигляді наявності законодавчо підтверджених прав на нього. Розмежування понять «об'єкт права інтелектуальної власності» та «інтелектуальна власність» дозволяє усунути наявні розбіжності у трактуванні цих термінів та встановити, що об'єктом бухгалтерського обліку є саме об'єкти права інтелектуальної власності [1].

З позиції бухгалтерського обліку, об'єкт права інтелектуальної власності, що прийнятий на баланс, набуває статусу нематеріального активу й оцінюється за сумою витрат, пов'язаних зі створенням, придбанням та доведенням до стану, в якому вони придатні для використання за призначенням.

Бухгалтерський облік об'єктів інтелектуальної власності ведеться групами, представленими на рисунку:

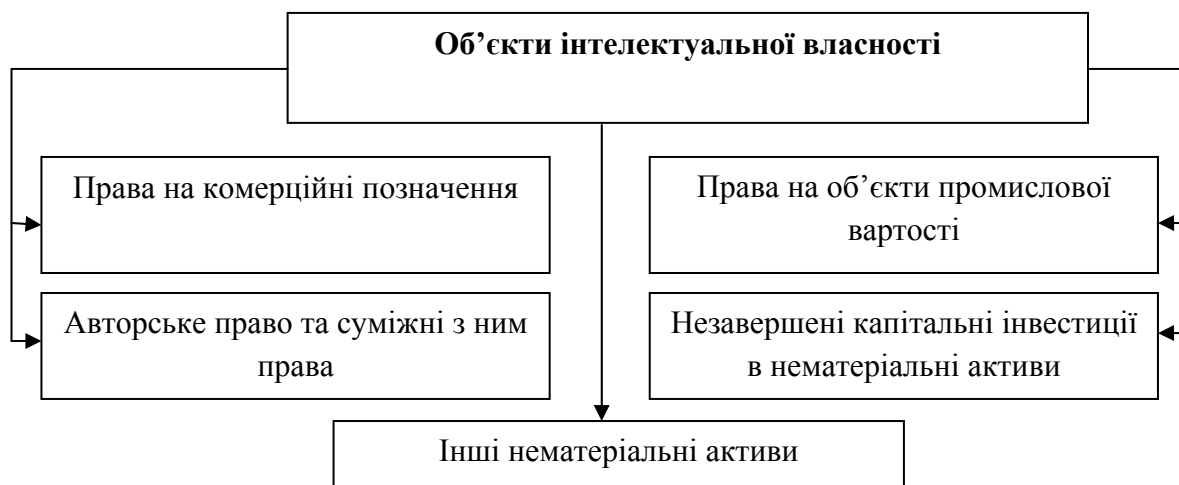

Рис. Види об'єктів інтелектуальної власності

Слід зазначити, що оцінка об'єктів прав інтелектуальної власності як внеску у статутний капітал здійснюється за справедливою вартістю. Варто зауважити, що оподаткування, при цьому, мінімальне через те, що дана операція не оподатковується податком на прибуток і підприємство отримує право на податковий кредит по ПДВ на суму внесеного нематеріального активу. Відбувається державна реєстрація внесених змін в установчих документах та відображається зміна статутного капіталу підприємства.

У більшості випадків складності в обліку виникають при створенні об'єкта права інтелектуальної власності на самому підприємстві. Інколи всі витрати на розробку

нових технологій віднесені на поточні витрати, і жоден створений нематеріальний актив не відображений в бухгалтерському обліку. Подібна ситуація є неправомірною, оскільки існує вірогідність майбутніх вигод від їх використання і вартість об'єкта права інтелектуальної власності може бути достовірно визначена, тому такий об'єкт не можна відносити на витрати, а необхідно амортизувати.

Відображення об'єкта права інтелектуальної власності, створених самим підприємством, іноді викликає ускладнення також через те, що відповідно до П(с)БО 8 в залежності від виду витрат, що стосуються окремого об'єкта, частину їх потрібно відносити на нематеріальні активи, а частину - на витрати підприємства [2].

Законодавством України не заборонений й інший метод обліку об'єкта права інтелектуальної власності. Одразу ж після подання заявки складається акт введення в господарський обіг, і такий об'єкт враховується в балансі як нематеріальний актив. В разі відмови в отриманні патенту цей нематеріальний актив списується. Безперечною перевагою цього методу є можливість нарахування амортизації.

Отже, використання інтелектуальної власності як нематеріальних активів у господарській діяльності підприємств та відображення в бухгалтерському обліку операцій з використання таких об'єктів дозволяє:

— документально підтверджувати довгострокові майнові права на підставі їх обліку на балансі підприємства;

— здійснювати амортизацію нематеріальних активів у встановленому порядку залежно від терміну їх корисного використання, що дозволяє отримати амортизаційні фонди для подальшого оновлення нематеріальних активів;— отримувати додатковий прибуток від передачі прав використання об'єктів - інтелектуальної власності, а також забезпечувати обґрунтоване регулювання цін на інноваційну продукцію підприємства;

— сплачувати фізичним та юридичним особам авторську винагороду у вигляді роялті;

— здійснювати комерційні операції у вигляді застави, обміну на надійні активи, реалізації тощо з метою отримання доходів і залучення відповідних кредитних ресурсів;

— оновлювати технічний стан виробництва і технології шляхом впровадження інтелектуального капіталу в господарський оборот підприємств;

— здійснювати корпоративні (трансакційні) операції шляхом внесення до статутних фондів інших підприємств (господарських товариств) власного інтелектуального продукту, що дозволяє додатково залучити фінансові ресурси і отримати відповідні корпоративні права з метою впливу на діяльність господарських товариств.

Безумовно, проблема обліку таких об'єктів, як інтелектуальна власність, полягає не стільки у методиці, скільки у відповідальності та пріоритетах облікової політики. Втім, що стосується великих публічних товариств, то визнання, оцінка та відповідне відображення в обліку такого об'єкта є об'єктивною необхідністю, вимогою часу та обставин функціонування підприємства.

Список літератури:

1. Любенок Н.О. Облік і контроль об'єктів права інтелектуальної власності. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : https://www.google.com.ua/?gws_rd=ssl#q.
2. Мазуренко А.А. Особливості обліку об'єктів інтелектуальної власності. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.rusnauka.com/25_NNP_2009/Economics/50669.doc.htm.
3. Міністерство фінансів України. «Щодо врегулювання питання постановки на бухгалтерський облік об'єктів права інтелектуальної власності як нематеріальних активів та їх інвентаризації» від 12.08.2005 р. N 31-04200-10-5/17045.

ИНВЕСТИЦИОННАЯ ПОЛИТИКА ГРУЗИИ В СТРАТЕГИИ ИНОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ

*М. Гелашили, доктор экономики, ассоциированный профессор,
заместитель декана экономического факультета,
Сухумский Госуниверситет, г. Сухуми, Грузия*

Основной структурных преобразований экономики являются инвестиции в самом широком смысле: это не только активные инвестиционные действия хозяйствующих субъектов, их готовность нести затраты сегодня, ожидая их отдачи в будущем, это и создание новых предприятий, организации, и даже целых отраслей, модернизация производственного потенциала, проведение конверсионных мероприятий и т.д. Все это в совокупности может быть успешно реализовано, если объединяется и направляется в рамках единой общегосударственной инвестиционной политики.

Вместе с тем, как показал опыт начальных этапов рыночного реформирования экономики, задача выработки инвестиционной политики как системной модели, отвечающей перечисленным требованиям, в настоящее время еще не решена. Она не решена как на государственном, так и на региональном и корпоративном уровнях.

На современном этапе развития экономики Грузии весьма актуален вопрос правильной разработки и реализации инвестиционной политики. Теоретические и методологические проблемы усиления инвестиционной и инновационной деятельности, повышения их эффективности, приобретают особую остроту. Реструктуризация экономики и изменение форм собственности, широкие преобразования в системе экономических отношений, кардинально меняют механизм решения вышеуказанных проблем как на макро-, так и на микроуровне, что в свою очередь обуславливает необходимость нового подхода к управлению инвестиционными процессами, определению их влияния на экономическую и социальную эффективность, к прогнозированию и стимулированию этих процессов.

Для повышения эффективности инвестиционной политики страны необходимо обеспечить рациональное распределение инвестиций по отраслям национальной